

Az MFT Földtani Tudománytörténeti Napja (1977. II. 14)

Dr. Csiky Gábor

Az ásványi nyersanyagok szerepe az utóbbi években nagymértékben megnövekedett. Ez a folyamat már a II. világháború után elkezdődött. A nyersanyagforrások és igények területileg alapvetően megbomlott egyensúlya világszerte gazdasági nehézségek és politikai konfliktusok okozója lett. Ebben a vonatkozásban a tetőzést, elsősorban a közkeleti háborúk nyomán, az 1973-ban bekövetkezett energiaválság jelentette, és az ásványi nyersanyagok világszerte áráinak nagymértékű növekedéséhez vezetett. Ez a körülmény főleg a nyersanyagokat importáló országokat érintette — így Magyarországot is — és kényszerűen felhívta a figyelmet a saját nyersanyagbázis növelésére és hasznosítására.

A probléma jelentőségének megfelelően a magyar kormányzat már 1973-tól kezdve megtette a szükséges intézkedéseket és az ásványi nyersanyagok feltárását, bányászataát előkészítő földtani kutatási munkálatok feltételeinek biztosítása és anyagi támogatása érdekében megfelelő segítséget nyújtott. Az elért eredményeket, a további feladatokat és kilátásokat a Központi Földtani Hivatal által 1976. márciusában rendezett Országos Földtani Ankét tekintette át és összegezte.

A fentieknek megfelelően a Magyarhoni Földtani Társulat munkaterveiben mindenkor alapvető feladatként és célkitűzésként, az ország természeti erőforrásainak feltárását elősegítő gazdasági és tudományos tevékenységben való intenzív részvételt kihangsúlyozta. Kiemelt feladatként pedig legfontosabb nyersanyagaink — bauxit, kőolaj és földgáz, kőszén, színes ércek — fokozott kutatásával kapcsolatos problémák kerültek megvitatásra.

Mindezek alapján a Magyarhoni Földtani Társulat Tudománytörténeti Szakosztálya 1977. február 14-én Budapesten Országos Földtani Tudománytörténeti Napot rendezett, a magyar nyersanyagkutatások múltjának értékelő ismertetése céljából „A magyar ásványi nyersanyagok kutatásának története kezdettől a felszabadulásig (1945-ig)” címmel.

A rendezvényen a következő előadások hangzottak el:

SZÉKYNÉ DR. FUX VILMA, a Magyarhoni Földtani Társulat társelnöke: Elnöki megnyitó.

DR. FEJÉR Leontin: A magyar fekete- és barnakőszénkutatás története 1945-ig.

DR. JASKÓ Sándor: A magyarországi lignitkutatások története.

DR. CSIKY Gábor: A magyar kőolaj- és földgázkutatások története kezdettől 1920-ig.

DR. KÖRÖSSY László: Adatok a magyar kőolajkutatás történetéhez az 1920—1945. évek között.

DR. SZUROVY Géza: A kőolajkutatás módszereinek fejlődése a második világháború előtt.

DR. DOBOS IRMA: A magyarországi mélységi vízkutatás és feltárás fejlődése 1920-ig.

DR. KORIM Kálmán: A mélységi vízkutatások Magyarországon a két világháború közötti időszakban.

DR. RÓNAI András: A felszínalatti vizek kutatási szemléletének fejlődése Magyarországon.

VIZY Béla: A magyarországi bauxitkutatás története 1945-ig.

DR. KERTÉSZ Pál: A magyarországi építési kőanyagok kutatásának története 1945-ig.

DR. VITÁLIS György: Kerámiai és kötőanyagipari nyersanyagok kutatása Magyarországon.

Az első előadásra, melyet a program szerint GYULAI Zoltán professzor tartott volna „A magyar ércbányászati kutatások története” címen, sajnos nem került sor, február 9-én váratlanul bekövetkezett tragikus halála miatt.

Az alábbiakban közölt cikkek, az előadások rövidített összefoglalását, kivonatát tartalmazzák.